

gemeente
Noordwijk

Het Beloopbare Dorp

Inbreng Werkgroep Noordwijk-Binnen
voor de Toekomstvisie Noordwijk
d.d. 04-05-2020

Inleiding

Noordwijk is een mooie plek om te wonen. Bijna elke Noordwijker zal dit beamen. Als je vraagt waarom, dan geven jong, oud, rijk, arm, allen een ander antwoord vanuit een ander perspectief. En dat is maar goed ook. Dit willen we zo houden.

Onze visie voor de toekomst is dat Noordwijk-Binnen een dorp is, waar in de wijken mogelijkheden zijn om te werken, sporten, ontspannen, winkelen, hobby's bedrijven, tuinieren, organiseren, kunst bedrijven, puberen, spelen, uitrusten, gezamenlijke activiteiten organiseren, op loopafstand, voor jong en oud, arm en rijk. Wijken waar het bruist en leeft. Wij zien een dorp voor ons met diversiteit in woonvormen, multifunctionele publieke ruimtes, wijken waar mensen zelf inbreng hebben in de inrichting en budgetbesteding en waar het milieu belangrijk is.

Wijken waar laagdrempelige ontmoetingen en activiteiten op loopafstand in de openbare ruimte kunnen plaats vinden, tegen vereenzaming en voor cohesie in de samenleving.

We streven naar een robuuste economie in vitale wijken waarmee een ieder uit de voeten kan. Dit is niet zomaar gerealiseerd. Het betreft een langzame ontwikkeling van tweakken en bijsturen van zowel gemeenteraad, bedrijvigheid en de bewoners in de wijk.

Het globale idee is om bijvoorbeeld met WijkBV's te gaan werken waarin inwoners participeren met wensen en ideeën. Gemeente en alle organisaties en bedrijven die actief zijn in de wijk, worden stakeholders. Hier vindt dus ontschotting plaats tussen de verschillende domeinen die actief zijn in een wijk.

Niet alle activiteiten zijn zomaar toegestaan. Hier kan het zogenaamde dynamische “Donut model” van econome Kate Aworth, uitkomst bieden. De gemeenteraad bepaalt hierbij de criteria op basis van samenleven en milieu. Hierdoor komt de democratie weer terug in de raad, die langzaam maar ook noodzakelijk weggevloeid is naar de diverse samenwerkingsverbanden. De gemeenteraad kan per wijk voorwaarden stellen welke activiteiten toelaatbaar zijn voor een wijk.

We hebben gekozen als werkgroep Noordwijk-Binnen om ons visiestuk te beginnen met de inmiddels wereldberoemde speech van econoom George Monboit. Vervolgens zijn in vogelvlucht de ontwikkelingen van Noordwijk er naast gelegd. Een scenario overdrijft altijd en is gechargeerd maar geeft een goed inzicht waar we staan en om na te denken over welke kant we op willen met Noordwijk in de toekomst.

Het zijn geen nieuwe ideeën, maar gebundeld komen ze wel in een nieuw daglicht te staan, waarmee Noordwijk zijn voordeel kan doen.

We noemen ons plan: Het beloopbare dorp.

Angela Roelen
Erwin de Wolf
Ineke vd Meulen
Lonneke Steenbakkens (begeleider)
Ricardo Kaspers
Richard van der Voort
Riet Zuidhoek

Een kijk in de economische geschiedenis.

Voor de grote depressie in de jaren dertig van de vorige eeuw was er een laissez-faire-economie waar het bezit in handen was van enkelen en arbeid werd uitgebuit. Dit stortte in, maar de held in dit verhaal econoom John Maynard Keynes ontwierp een andere inrichting van de economie.

Hij stelde: De baas kan niet zonder arbeiders en arbeiders niet zonder baas en de staat, de overheid zou invloed moeten krijgen om beter voor haar bevolking te kunnen zorgen. De harmonie zou weder keren.

Dit herstelverhaal was niet links of rechts. Het idee werd omarmd door iedereen: democraten, republikeinen, links, rechts, christelijken, en niet christelijken.

De volkshuisvesting verbeterde, straten werden verhard, lonen gingen omhoog, een sociaal zekerheidsstelsel werd opgebouwd, openbaar vervoer werd uitgebreid, en welzijnswerk, vormingswerk, dorpshuizen, jeugd en jongeren werk, muziekscholen, sportcomplexen en een verbeterde gezondheidszorg werden opgezet..... Tot in de jaren zeventig.

Na de olie crisis vonden velen van ons dat de overheid te veel onbetaalbare rekeningen had en dit economisch model niet langer houdbaar was.

En er werden nieuwe helden gevonden. O.a. Friedrich Hayek en Milton Friedman kwamen op de proppen met een nieuw herstelverhaal:

Zij vonden dat vele toegeëigende taken van de overheid in deze genuanceerde samenleving best aan de commerciële marktpartijen overgelaten konden worden. Het

neoliberalisme was geboren. Ook dit verhaal werd omarmt door zowel links als rechts, democraten, republikeinen, gelovigen en niet-gelovigen.

De daarop volgende privatiseringsgolven gingen gepaard met bezuinigingsronden en decentralisaties van het overheidsbeleid. Dit heeft er toe geleid, dat weliswaar het huishoudboekje van de landelijke overheid nu op orde is, maar dat de gemeenten er steeds meer taken bijkregen met minder geld, en dat de private bedrijven uitgroeiden tot landelijke en soms internationale instituten. Het kapitaal kwam weer in handen van enkelen..... Tot 2008. De bankencrisis.

Het neoliberalisme spatte uiteen. En waarmee kwamen de helden? ... lege handen. De twee tegenstrijdige herstelverhalen, door ieder omarmt in de geschiedenis, werden niet vervangen door een nieuw herstelverhaal.

Al ruim tien jaar doen we het met wat laissez-faire-economische oplossingen door het laten vergroten van de kapitaalbuffers van banken, pensioen fondsen e.a. financiële diensten. De overheid ging tegelijkertijd geld onttrekken uit de samenleving of kwam met in de magnetron opgewarmde Keynesiaanse oplossingen zoals de verhuurdersheffing.^[1]

Wat hebben deze geschiedkundige ontwikkelingen Noordwijk-Binnen opgeleverd?

Ons dorp staat in een prachtig rijk land, met enorme sociale voorzieningen (zw,ww, aow enz), goede medische zorg, wegen, appartementen/huizen met verwarming, water uit de kraan, toilet en douche, en voedsel van eigen grond in overvloed.

Ons dorp heeft een redelijk goed onderhouden woningbestand, en prachtige straten met aangeharkte tuinen. Er worden zelfs schouwen gehouden om het laatste beetje rommel ook nog weg te krijgen.^[2]

Maar als u zelf een schouw zou houden in uw wijk? Wat valt u op? Huis na huis, auto na auto. Waar zijn de mensen? Zitten ze binnen? Zijn ze weg...?

Deze vragen zijn niet verwonderlijk. De afgelopen dertig jaar is het beleid erop gericht geweest om bedrijven uit de dorpskern te halen en ze te verplaatsen naar bedrijventerreinen. De harde horeca moest uitsterven vanwege overlast. Eveneens zijn veel (rust)plekken, waar mogelijk jongeren zich op konden houden, weggehaald. Dorpshuis de Kuip en JOIN werden afgebroken. Daarmee verdween nagenoeg de Noordwijkse popcultuur, maar ook veel creatieve cursussen voor volwassenen en ontmoetingsplekken verdwenen. Winkels moesten zich concentreren in de Kerkstraat. Zelfs in de nieuwe wijk Boechorst was geen plaats voor een levensmiddelenwinkel. Er zijn weinig werkplaatsen meer te vinden in Noordwijk-Binnen.

Voor elk genomen besluit waren er toen ongetwijfeld goede argumenten. Kijken we over de gehele linie dan is Noordwijk-Binnen een forensendorp geworden. Mensen trekken zich terug achter de voordeur of vertrekken met de auto. Niets is meer op loopafstand. Het samen leven verdwijnt meer en meer. De sociale cohesie zakt weg. Door het langer thuis wonen door ouderen zie je de vereenzaming toeslaan, Jongeren moeten lang wachten op woonruimte, kopen is voor velen te duur en daarmee wordt het opbouwen van een eigen gezin belemmerd, velen trekken, vaak ongewild, weg. Goederen, maaltijden en levensmiddelen worden thuisbezorgd, de overheid komt achter de voordeur. Denk aan ronde tafelgesprekken voor thuishulp, verpleegzorg, indicaties, huiselijk geweld, jeugdzorg.

Oftewel je reist weg van huis of er reist iemand naar je toe. Het typische kenmerk van forensen.

Wij willen de verschraling keren. Niet om terug te keren naar de situatie uit de jaren tachtig, dat is vals sentiment, maar om toekomstbestendige wijken te ontwikkelen, die de wijkeconomie en het sociaal- en cultureel-domein versterken. De grote vraag is: Wat is daarvoor nodig.

Zicht op de toekomst.

In de wijken in Noordwijk-Binnen, zoals wij die graag zien in de toekomst, kan jong, oud, rijk en arm wonen in diversiteit qua woonvormen, in een omgeving met multifunctionele publieke ruimtes waar allerlei activiteiten en werkzaamheden ondernomen kunnen worden, elkaar ontmoetend, op loopafstand. Wijken waar mensen inbreng in inrichting en budgetbesteding hebben.

Wij zien toekomstige wijken voor ons, waar gewerkt wordt aan duurzaam energie opwekken, afval laten lonen, duurzaam bouwen, parkeerproblemen oplossen, kleiner bouwen, publieke ruimtes verticaal benutten, snelheidsbeperkingen in de wijken realiseren, blik het straatbeeld minder laten beheersen, en wijkwerkplaatsen exploreren. Waar het gebruik van groen wordt ontwikkeld, de eigen kracht van inwoners wordt gebruikt, en zorg binnen bereik verder wordt vormgegeven. Waar we vereenzaming verdrijven, leefbaarheid vergroten en onze uitvliegende jongeren de mogelijkheid bieden zich in hun eigen dorp te vestigen.

Een toekomstbestendige wijk heeft een wijkeconomie en een neutrale ecologische voetafdruk. In zo'n wijk staan de activiteiten en mogelijkheden van de mens centraal. Termen die hiervoor veelal gebruikt worden zijn: koop lokaal, maak lokaal, repareer lokaal, help lokaal, zorg lokaal, leer lokaal, ontspan lokaal, geniet lokaal en uiteraard loop lokaal.

Past dat allemaal in onze wijk, hoor ik u denken. Ja dat kan, misschien niet alles maar dat hoeft ook niet persé. Wat nodig is, is een andere manier van kijken naar de openbare ruimte. De stedenbouwkundige Sjoerd Soeters, betrokken bij Noordwijk, heeft eens gezegd: *“Gevels van een straat zijn als het ware de binnenmuren van de buitenruimte. Deze bepalen de sfeer en de mogelijkheden van de inrichting van de publieke ruimte.”*^[3]

De gevels staan er al. De publieke ruimte ook, die is nu grofweg ingedeeld in hondenpoepplekken, speelveldjes voor de jeugd, parkeerplaatsen, straten en openbaar groen. Tenzij je hondenbezitter bent of kinderen hebt, is tussen de auto's de enige manier om je burens spontaan te ontmoeten of je moet bewust kiezen om naar een wandelpark te gaan.

Uit een onderzoek naar “Autobezit en autogebruik in Nederland, 2014”^[5] blijkt dat:

- Laag opgeleiden minder auto's bezitten dan middelbaar/hoger opgeleiden
- Autobezit afneemt naarmate de verstedelijking toeneemt
- Autobezit toeneemt naarmate men ouder wordt
- Tussen fulltime- en parttime werkers er nauwelijks verschil in autogebruik bestaat

- Tussen werkers en niet werkzamen (gepensioneerde/werkelozen/studenten) een significante minder autogebruik bestaat.
- Autobezit niet hetzelfde is als toegang tot een auto. In meerpersoonshuishoudens kunnen meerdere mensen toegang hebben tot dezelfde auto
- De toegang tot een auto neemt af boven de 65-plus

We hebben geen onderzoeken kunnen vinden over tendensen in autobezit. Maar als de verwachte vergrijzing^[4] doorzet en de verhoudingen in bovenstaand onderzoek gelijk blijven, zal de hoeveelheid auto's ook in Noordwijk toenemen en het gebruik ervan significant afnemen.

Multifunctionele ontmoetingsplek met semi-transparante zonnepanelen.

Dit zien wij als een probleem. We vragen de gemeente Noordwijk dan ook onderzoek te doen, per wijk, naar de wenselijkheid van alternatieven. Bijvoorbeeld: Toegankelijke elektrische deelauto's, onderlinge afspraken tussen bezitters en gebruikers, parkeerplaatsen aan de randen van de wijken voor nauwelijks gebruikte auto's. Parkeerplekken kunnen overdekt worden, waar dan multifunctionele activiteiten op mogelijk zouden kunnen zijn. Aan de mobiliteit van mensen mag niet getornd worden, wel aan de inrichting van gebruik en ruimte. Toekomstige wijken kunnen daardoor anders ingedeeld worden.

Aan verdichting van wijken is daarmee niet te ontkomen. In economische en stedenbouwkundige zin wordt "verdichting" gebruikt als hoeveelheid mensen die op een vierkante meter wonen. Wij gebruiken hier het begrip ook als fysieke verdichting

van de publieke ruimte. Denk aan een plantsoen, dat verandert in een gedeeltelijk overdekt buurtterras, bedoelt als ontmoetingsplek en waar ook workshops, sportactiviteiten etc. georganiseerd kunnen worden. De juist genoemde overdekte parkeerpleinen, om mogelijkheden voor extra gezamenlijke ruimte te creëren. Of aan een repairshop (werkplaats) waar oudere ambachtslieden hun kennis over kunnen dragen aan jongeren. Aan een winkeltje dat plaatselijke producten verkoopt uit de volkstuinen of een ruimte waar zzp-ers uit de wijk elkaar kunnen ontmoeten en versterken.

Vele initiatieven zijn te bedenken, maar allen nemen ruimte in. Daardoor ontstaat extra noodzaak van multifunctioneel ruimte gebruik, verdichting en functievermenging, die voordelig leidt tot een vitale wijk. In het hoofdstuk *Verzamelde ideeën* staan nog meer projecten die we tegen gekomen zijn, gedurende het samenstellen van dit document.

Een ander punt is het toevoegen van en/of bestaande bouw omvormen naar andere, zo mogelijk goedkopere woonvormen, afhankelijk van de behoefte. Enkele voorbeelden zijn:

- *Kangoeroewoningen*: Kangoeroewoningen bestaan uit aan elkaar gekoppelde, zelfstandige woningen of wooneenheden met een in pandige verbinding. Mensen kunnen op deze manier elkaar eenvoudig ondersteunen.
- *Mantelzorgwoning*: Een mantelzorgwoning is een verplaatsbare, tijdelijke wooneenheid die bij een bestaande woning (bij in de achtertuin) kan worden geplaatst. De zorgvrager woont zelfstandig, maar de mantelzorger is dichtbij.
- *Gemeenschappelijk wonen*: Bij deze woonvorm kiezen mensen er bewust voor om met elkaar in één huis samen te wonen, zonder dat er sprake is van een gezinsverband. Iedereen woont in zelfstandige woonruimten, delen gemeenschappelijke ruimten en ondernemen bepaalde activiteiten samen.

Koopwoning < 100.000,-

Containerwoningen

Tiny house

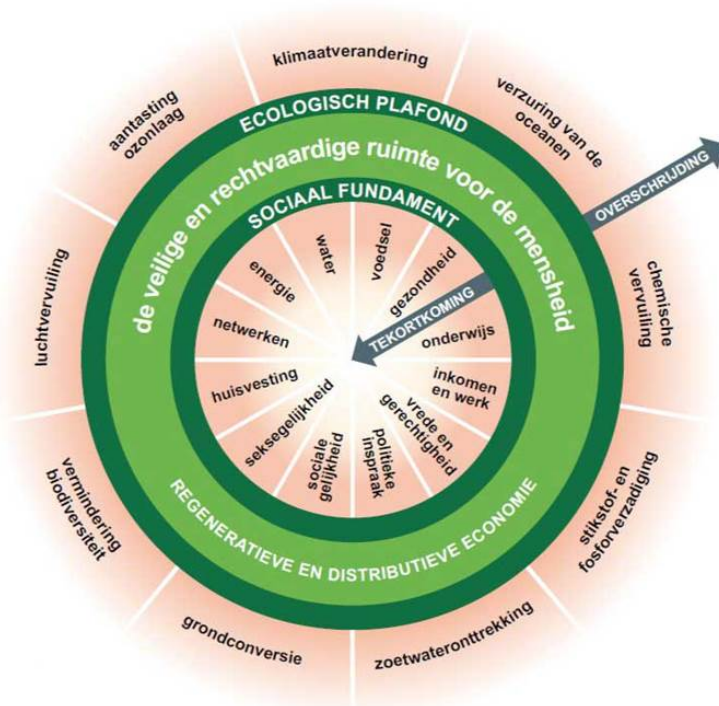
- *Thuishuis*: Een Thuishuis is een kleinschalige woonvoorziening voor alleenstaande ouderen, mensen met een beperking, met betrokkenheid van vrijwilligers.
- *Moderne hofjes*: Wonen rond een beschutte binnenplaats waarbij nieuwe vormen van nabuurschap mogelijk zijn.
- Tiny houses, voor jongeren, en twee persoonshuishoudens, goedkopere koopwoningen voor gezinnen. op korte termijn woningnood oplossen door containerwoningen.

We pleiten ervoor naast de bestaande beeldkwaliteit ook functionele kwaliteit toe te voegen aan elke wijk. Hoe doen we dat en hoe zorgen we dat het niet uit de hand loopt? Laten we met het laatste beginnen.

Ecologie en fundamentele rechten aan het stuur

Elk mens heeft een ecologische voetafdruk, maar ook sociale fundamentele rechten. Kijken we wereldwijd, dan zijn deze zeker niet in balans. Zo kun je deze ook bezien per land, regio, dorp, wijk etc. Om het mogelijk in balans te krijgen heeft het DEAL^[6] een model ontwikkeld, dat op elke grootte hanteerbaar is. Ze noemen het *donut* vanwege de getekende vorm van het model.

Het is uitdrukkelijk niet bedoeld als alomvattende beoordeling van, in dit geval, ons dorp. Het geeft aan waar we iets te veel van doen en waar we iets te weinig aan doen. Zodoende kan er bijvoorbeeld beleid op gemaakt worden of kunnen initiatieven er aan getoetst worden.

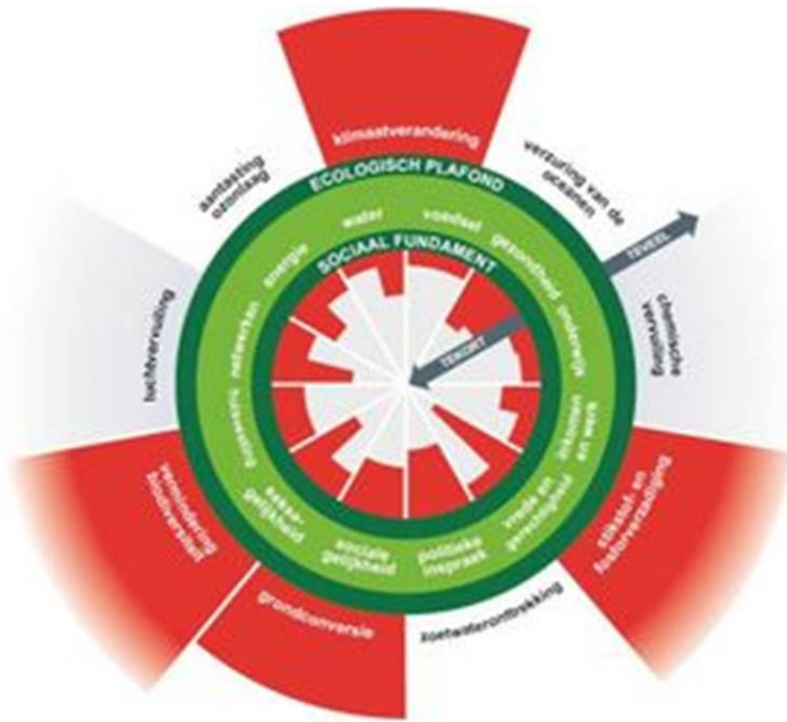

Het sociale fundament van de donut is gebaseerd op de Duurzame Ontwikkelingsdoelen.^[7] Het beschrijft de minimale levensstandaard waar elk mens recht op heeft.^[8] In principe mag niemand worden achtergelaten in het gat in het midden van de donut, waar gebrek is aan de primaire levensbehoeften, variërend van voedsel en water tot gendergelijkheid en politieke inspraak. Elk land maar ook de gemeenteraad bepaalt de ondergrens qua minimale levensbehoeften en welke activiteiten daar bevorderend in zijn.

Het ecologisch plafond van de donut bestaat uit negen planetaire grenzen, die zijn vastgesteld door wetenschappers. Zij omschrijven hiermee de kritieke levensondersteunende systemen van de aarde en de maximale druk die ze kunnen verdragen.^[9]

Tussen het sociale fundament en het ecologisch plafond bevindt zich een donutvormige ruimte. Hier is het mogelijk om met behulp van wat de aarde ons biedt, te voorzien in de behoeften van alle mensen. Dit is een ecologisch veilige en sociaal rechtvaardige ruimte, waarbinnen we als mens kunnen floreren.

Aha, denkt u nu. In een gemiddelde woonwijk van Noordwijk is weinig te doen, dus de ecologische footprint is laag. Zo werkt het niet helemaal. Juist in zo'n wijk moet alles geïmporteerd worden en afhankelijk waar vandaan, kan de footprint erg hoog zijn en kan het leiden tot een verdere sociale ongelijkheid. Denk maar aan producten importeren uit India met haar kinderarbeid. Ook hier kan de gemeenteraad criteria opstellen wat toelaatbaar is per wijk.

De Dorpsdonut is een hulpmiddel, een uitgangspunt voor een nieuwe manier van denken, voor inspiratie en verandering, op weg naar een dorp die de mens en de planeet doen floreren, zowel lokaal als mondiaal.

Wij hopen dat de gemeente Noordwijk dit donutmodel voor geheel Noordwijk gaat omarmen. Voor de woonwijken kan dit bijvoorbeeld betekenen dat alleen initiatieven toegelaten worden met donutdeals. Dit zijn projecten die bijdragen aan een ecologisch veilige en sociaal rechtvaardige ruimte.

Het potentieel van de Dorpsdonut als instrument voor verandering;

- Bijvoorbeeld door per wijk een WijkBV op te richten van veranderaars. Stakeholders van deze WijkBV's zijn overheden, gevestigde bedrijven en kennisinstellingen die samenwerken met vernieuwers uit het mkb, start-ups, de 'commons' (gemeenschappelijk bezit), organisaties uit het sociaal- en cultureel domein en buurtnetwerken. Zij kunnen bijvoorbeeld de donutdeals beheren;
- Als een herhalende cyclus van cocreatie, waarbij wordt aangezet tot nieuwe actie terwijl wordt versterkt wat al werkt.

Stel dat de gemeente Noordwijk kiest voor het donutmodel, dan blijven de neoliberale principes overeind. De sturingsmogelijkheden vanuit het Keynestijdperk komen terug in het politieke bestel door een herhalende cyclus van opstellen en toetsen van de donut-criteria. Dit kan leiden tot andere economische afwegingen in het sociaal domein, sociaal-cultureel domein, de participatie en publieke ruimte aangestuurd en/of geadviseerd door de 'van domein ontschotte' WijkBV's.

Sociaal domein

Noordwijk streeft naar een samenleving waarin uitgegaan wordt van eigen kracht en zich betrokken voelen. Iedereen draagt zijn steentje bij naar eigen vermogen. Het denken in mogelijkheden en oplossingen is hierbij het uitgangspunt. Lukt het niet zelf om tot een oplossing te komen, vraag dan hulp bij het lokaal Loket.

Samen met hulpvrager wordt dan een matrix van behoefte opgesteld. Vervolgens wordt vastgesteld welke familie, burens, vrienden eventueel vrijwillige mantelzorgers kunnen worden. Ook kunnen kerken, verenigingen, eventueel werkgever en scholen, hier een rol in spelen.

Als deze vorm van charitas niet voldoet, kan beroep gedaan worden op professionele hulpverlening. Het beleid rondom dit sociaal domein heeft de gemeente Noordwijk overgedragen aan het samenwerkingsverband ISD. De gemeenteraad kan hierdoor minder maatwerk leveren.

Het basis idee van het ISD is één gezin, één plan, één regisseur.^[10] In dit nobele streven wordt één zeer belangrijk domein vergeten. De fysieke ruimte van het publieke domein. Als je in Noordwijk de burens spontaan wil ontmoeten in de buitenruimte kan dat alleen tussen de auto's, op een hondenpoepveldje of in een kinderspeeltuin.

In wezen is een onzichtbaar schot geplaatst tussen het uitbesteedde sociale domein en de fysieke ruimte van het publieke domein. Immers twee verschillende overheidsorganen beslissen hier afzonderlijk over.

Voor mensen met een druk bestaan is het vaak een *kleine stap* om ergens anders naar toe te gaan. Als je eenzaam bent of om welke reden dan ook veel thuis doorbrengt is het psychisch vaak een *grote stap* om ergens naar toe te gaan. Voor hen is het juist heerlijk om, zonder al te veel inspanning, zich anoniem tussen mensen op straat te begeven en zo mogelijk contact te maken. Een bekend gegeven is: *hoe langer je thuis zit hoe groter de drempel wordt om ergens naar toe te gaan.*^[11] Een blokje om zou een genot kunnen worden en deelname een stuk laagdrempeliger.

In de toekomst zullen per straat gemiddeld 1 á 2 dementerende personen wonen. Ook andere hulpbehoevenden zullen in deze maatschappij zorg uit hun omgeving nodig hebben.

Nieuwe Nederlanders met een niet Nederlandse achtergrond, hebben in de wijk van de toekomst voldoende contactmomenten met hun medebewoners, waar taalverwerving en inburgering op een natuurlijke manier kunnen plaatsvinden.

Door het toevoegen van eerdere genoemde woonvormen en ontmoetingsplekken in het beloopbare dorp, wordt de cohesie tussen de wijkbewoners vergroot. Op straatniveau worden verbindingen gecreëerd, waarbij men elkaar onderling beter op kan vangen, even een handje kan helpen, een praatje maken. Zo wordt de signaleringsfunctie van problemen verlegd en ontstaan meer mogelijkheden om zorgondersteuning te geven vooral als de professionals ook op loopafstand in de wijk opereren. Zij kunnen mensen die vrijwillig zorgen voor anderen ondersteunen.

Welk positief effect zou er wel niet uitgaan van een diverse wijk? Een beloopbare wijk met allerlei bedrijvigheid, activiteiten en zorg op buurtniveau.

Willy den Oudenstraat in Rotterdam. De auto's en fietsen staan beneden. Leef- en speelruimte buiten op de vlinder. Mooi voorbeeld van verdichting door dubbel ruimte gebruik.

Sociaal-cultureel werk

Het aanbod is breed, divers en verrassend. Niet alleen muziek- en toneelverenigingen maar ook de kunst en de projecten van de kunstenaars die de nieuwe gemeente Noordwijk rijk is. En laten we de sociale voorzieningen en literaire clubs niet vergeten. Onverwacht velen dragen bij aan een levendige cultuursector.^[12] Allen worstelen zij met ruimte. Hoe fijn kan het zijn als per wijk één of twee plekken gedeeltelijk overdekte buurtterrassen gemaakt kunnen worden. Desnoods worden bestaande parkeerplaatsen overdekt met een tuinterras. dat zou gebruikt kunnen worden voor culturele activiteiten, of door wijkverenigingen, jongerenwerk en zzpers uit de wijk, voor bijvoorbeeld yoga, workshops e.d.

Wijkeconomie

Hoe meer voorzieningen op loop afstand zijn, hoe minder verkeer, hoe diverser het aanbod, hoe meer verbonden de bewoners. Met diverser wordt hier onder andere bedoeld winkels, werkplaatsen, ontmoetingsplaatsen, ambachten, parken, rustplaatsen, ateliers etc. in de woonwijk, maar ook een diversiteit aan sociaal economische klassen, culturen en woonvormen.^[13] Hoe dichter dat programma, hoe meer draagvlak er is voor hoogwaardige voorzieningen.

Hoe dichterbij voorzieningen, hoe meer de waarden van de huizen stijgen. Dit zorgt voor hogere structurele OZB opbrengsten en éénmalig inkomsten door de grondexploitatie voor

de gemeente. Nu treedt er een ongewenst effect op. Voor woningbezitters gaat hun arbeidsloos inkomen omhoog. Immers zonder enige inspanning stijgt de overwaarde. Echter voor huurders zal de huur omhoog gaan. Terwijl zij beide bijdragen aan de financiering ervan.^[14] De behoefte neemt toe, meer dan nu al bestaat, aan goedkopere kleinere woningen en/of met lagere huren, door de sociaaleconomische en demografische ontwikkelingen.^[15]

In zulke situaties kan het financieringsmodel van Maatschappelijk Financieren mogelijk uitkomst bieden. Banken zien overheden, en dus gemeenten, als betrouwbare partijen met een laag betalingsrisico. Als de gemeente bereid is om garant te staan voor de betalingsverplichtingen van de lening, rekent de bank een lagere rente.

Een ander punt is dat de werkgelegenheid in het dorp mogelijk gaat toenemen. Hier heeft hoofdzakelijk de landelijke overheid profijt van. Tevens roomt de landelijke overheid de beleggingswinst af van verhuurmaatschappijen. Dit is beter bekend als de verhuurdersheffing. Dus hoe groter de plaatselijke inspanning, hoe meer geld er wegvloeit naar de landelijke overheid.

In het nieuwe denken, om steeds meer verantwoordelijkheden bij de lager overheden neer te leggen, mogen ook zulk soort geldstromen onder de loep genomen worden.

Laten we allereerst het natuurlijke verloop van kleine naar grotere bedrijven herstellen. Het klein mogen beginnen in de wijk en als je te groot wordt, de mogelijkheid hebben om uit te wijken naar een industrieterrein. Music All-in is hier een mooi voorbeeld van. Aan de andere kant vinden wij het niet wenselijk om structureel woningen te onttrekken uit het woonbestand voor toeristische overnachtingen.

Laten we tegelijkertijd een dorpsdonut voor Noordwijk ontwikkelen zodat we nu en straks kunnen toetsen welke bedrijvigheid wenselijk is en onderzoeken of WijkBV's wenselijk zijn en/of zij met fondsen kunnen werken die gefinancierd worden door de stakeholders.

Verzamelde ideeën

Tijdens het samenstellen van dit document zijn we allerlei voorbeelden tegen gekomen uit andere dorpen en steden hoe zij samen, het leven in de wijk op loopafstand bevorderen.

Werk en mobiliteit

Gecombineerde ruimten

Gecombineerde ruimten waar kleine en startende bedrijfjes en zzpers een deel van de ruimte kunnen huren voor een schappelijk bedrag. Waar mensen van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen versterken.

popup bedrijfjes

Mogelijkheden voor popup bedrijfjes. Dit zijn veelal kortstondige thema bedrijfjes die niet het hele jaar door kunnen exploiteren.

Dondersgoed Spul

Het recyclen van materialen door middel van een combinatie van een repair-café, ruilwinkel en spel-o-theek. Hierdoor wordt het milieu gespaard omdat er minder wordt weggegooid, en de bewoners hebben minder uitgaves. Ook is het een manier om de bewoners te verbinden.

Duurzaam & Mobiel Vlissingen

Doel is bewoners binnen Vlissingen duurzaam gemobiliseerd te houden. Er zijn veel 2-de auto's die weinig gebruikt worden en door het inzetten van Elektrische deel-auto's kunnen deze auto's komen te vervallen. Minder blik, minder vervuiling, minder bezit, meer groen, overzichtelijker dus veiliger!

Energie buurtcorporaties

Veel daken van particuliere woningen, bedrijven(terrein), VVE's of van woningcorporatie's zijn nog niet voorzien van zonnepanelen. Dit kan gezamenlijk gebeuren in buurtcorporaties.

Kruidenteelt

In opdracht van een kruidenteler kan iedereen met een balkon of tuin bijdrage aan biologische verse kruiden voor bijvoorbeeld plaatselijke horeca en/of kruidenwinkel

Elektrische scooters

2-Takt brommers en scooters zijn tot 22x zo vervuilend als een normale benzine auto. Het wordt hoog tijd dat een goedkopere en milieuvriendelijkere oplossing wordt aangeboden d.m.v. elektrische deel/huur van brommers/scooters.

Lokale producten

Verkooppunten van lokaal gemaakte of geteelde producten op loopafstand.

Parkeerplaatsen

Parkeerplaatsen groen en waterdoorlatend maken.

Natuur, groente, fruit en voeding

Pluktuin

Een pluktuin opzetten, waar op duurzame wijze groente, fruit en bloemen worden geteeld, een tuin waar ouderen kunnen met schoolkinderen samen onderhouden en oogsten.

Bomen

Hoogstand fruitbomen en notenbomen planten in de wijken. Ze worden door een vrijwilligersorganisatie onderhouden, geplukt, en gegeten. Hierbij kunnen ook jongeren bij betrokken worden.

Bijenlint

Een bijenlint aanleggen tussen verschillende wijken, een aaneenschakeling van initiatieven ter bevordering van de overlevingskansen van de bij, via bordjes wordt uitleg gegeven naar het volgende lint.

Insecten hotel

Meer natuureducatie/ plezier bieden aan de jeugd in de buurt door groot insectenhotel plaatsen.

Wereldkeuken

Het oprichten van een (kinder)kookclub, wereldkeuken waar maaltijden worden bereid van zelf geteelde groente en kruiden uit de buurt of volkstuinten.

Sport en bewegen

Een kordon van sportmogelijkheden door de wijken heen, van buitenfitness, tot hardloop baantjes, fietspaden uiteraard, basketbalveld, tennisplek, voetbalplek, klimplek, speeltuintjes, ravotplekjes, wildplekjes om hutten te bouwen enz.

Kunst & cultuur

Stripverhaal in centrumplan

Het centrum van Ossendrecht ondergaat eind 2012/begin 2013 een herinrichting. Als "kers op de taart" wil het dorpsplatform een kunstobject realiseren in de vorm van een stripverhaal. Afbeeldingen uit de strip "De verre bestemming" zullen hiervoor worden gebruikt. Dit is een Ossendrechts stripverhaal

Kunst in de Tunnel

Een uniek kunstproject! De tunnel is omgevormd tot het ruim van een schip, welke de komende 4 jaar voor anker ligt in Egypte. In de tunnel hangen 20 patrijspoorten met een schilderij over Egypte, gemaakt door de kinderen van groep 5 tm 8 van de Antoniuschool, samen met Schildersclub Mariënheem.

Wijkmusicals

Het doel van dit project is om door middel van een musical en creatieve activiteiten de verbinding in ons dorp te vergroten. Schoolmusicals uitvoeren of Samen een musical bedenken, schrijven, organiseren en uitvoeren met zoveel mogelijk dorpsgenoten. Iedere inwoner kan zijn eigen bijdrage leveren.

Educatie

Studio WJN Kids

80 Kinderen tussen de 8-14 jaar, in een serie van 4 workshops, middels vernieuwende methode laten ervaren dat samen muziek maken leuk en bereikbaar is. Daarnaast draaien 8 muziekstudenten mee in het project, zodat zij na afloop project de muziekactiviteiten met kinderen kunnen voortzetten.

"Dingen-die-je-gedaan-moet-hebben-voor-je-12e"

Met dit streekeigen boekje en bijbehorende omgevingskaart kinderen uit te dagen om meer naar buiten te gaan en de natuur te beleven. Op de kaart staan alle 50-dingenlocaties die je zeker in de basisschool leeftijd beleeft moet hebben.

Inmaken en verwerken van groenten en fruit

Elke maand een andere workshop organiseren over het inmaken en verwerken van groenten en fruit, die in de tuin te vinden zijn, opbouwend op de behoefte van de bewoners. De workshops dienen er vooral toe om gezonde voeding laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk te maken.

Kennisoverdracht

Veel ouderen hebben een schat aan kennis. Hetzij over ambachten, ondernemen of andere unieke kwaliteiten. Hier kunnen rondom workshops, lezingen georganiseerd worden.

Buurtsafari Toen en nu. 30 jaar later!

Hoe leefden buurtbewoners in de wijk dertig jaar geleden? Hoe leven dezelfde bewoners nu door de ogen van een jongere generatie, en hoe dromen de jongeren van hun toekomst over dertig jaar?

Festival Plasticvrij

Een plasticvrij festival waarin alle initiatieven rondom het terugdringen van het gebruik van wegwerp plastic (en ander wegwerpverpakkingen) een podium krijgen. Hier geven we ook alle alternatieven voor plastic een podium (producenten en leveranciers). Festival op/rond dag van de duurzaamheid.

Voetnoten

- [1] Naar George Monboit, Het nieuwe politieke verhaal dat alles kan veranderen, TedTalk 2019
- [2] Prestatie Afspraken NWS SHN Gemeente 2018-2021
- [3] Beeldkwaliteitplan voor Noordwijk aan Zee, 2005
- [4] Hart van Holland omgevingsvisie 2040
- [5] Autobezit en autogebruik in Nederland, De invloed van socio-economische kenmerken en ruimtelijke context, Ramon Holle, 20-06-2014
- [6] [Doughnut Economics Action Lab](#)
- [7] Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. heden
- [8] UNGA (2015). '[Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development](#)'
- [9] Steffen et al. '[Planetary boundaries](#): guiding human development on a changing planet' 2015
- [10] Transformatieagenda 2017-2018 ISD
- [11] Mensen hebben mensen nodig, Noordwijk 2020
- [12] tekst van website van Cultuur Netwerk Noordwijk, 2020
- [13] Walkable City, Jeff Speck, TedTalk 2019
- [14] Een leefbare aarde, Jan Tinbergen, 1974
- [15] Wonen op maat, Woonvisie gemeente Noordwijk 2006-2015